

La Nisporeni a apărut o nouă organizație sindicală în sfera deservirii sociale >>> p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Dreptul muncii, asigurat de convențiile și contractele colective de muncă >>> p.5

Actual

Politica bugetar-fiscală și vamală, discutată în ședința Comisiei tripartite

Comisia națională pentru consultări și negocieri colective (CNCNC) s-a reunit, recent, într-o nouă ședință. Pe ordinea de zi au figurat câteva chestiuni, între care prevederile politicii bugetar-fiscale și vamale pentru 2025, aplicarea prevederilor convențiilor și contractelor de muncă.

>>> p.2

Reprezentanții CNSM în teritoriu: ora bilanțului pentru semestrul I din 2024

În primul semestrul al anului curent, reprezentanții CNSM în teritoriu au organizat 31 de activități, mese rotunde, seminare de instruire, la care au participat peste 1100 de lideri și activiști sindicali, reprezentanți ai administrației publice locale, patronatelor, inclusiv tineri specialiști din diverse raioane.

>>> p.4

Prevenirea accidentelor de muncă în construcții, un imperativ al timpului

În Uniunea Europeană, sectorul cu cel mai ridicat risc de accidentare este cel al construcțiilor, unde se înregistrează anual peste 1.300 de decese. În raport cu lucrătorii din alte sectoare, la scară mondială, pentru lucrătorii din construcții riscul de deces este de trei ori mai ridicat, în timp ce riscul de accidentare e de două ori mai mare.

>>> p.5

Presiuni în sindicalismul medical: Peste 3800 de angajați schimbă sindicatul sub controlul administrației

”CNSM respinge constrângerile asupra sindicaliștilor: Un apel la solidaritate și rezistență

Natalia HADĂRCĂ

Într-o mișcare fără precedent, peste 3800 de angajați de la Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească (CNAMUP) din Moldova au părăsit Federația Sindicală „Sănătatea”, membră a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, și au aderat la un sindicat format din reprezentanți ai administrației instituției. Nu ar fi fost nimic ieșit din comun dacă aceștia nu ar fi fost determinați să facă acest pas prin amenințări cu

pierderea locului de muncă etc. Și după un scenariu bine regizat, angajații au primit cereri gata scrise la calculator și pe care doar le-au semnat pe 1 mai, când a fost marcată Ziua Internațională a Muncii. Ca la comandă, 3800 de cereri, toate în aceeași zi.

Doar zece angajați au avut curajul să se împotrivescă și să rămână loiali Sindicatului „Sănătatea”, aceștia depunând mărturie despre presiunile și dificultățile pe care le-au întâmpinat pentru că au refuzat să se alinieze cerințelor administrației. Cei 10 salariați care s-au opus sistemu-

lui au venit la CNSM și au cerut sprijin pentru că, susțin ei, sunt presați, amenințați, marginalizați, și toate astea pentru că nu au cedat și nu s-au supus cerințelor conducerii.

CNSM a promis să clarifice situația și să-i susțină pe salariații membri de sindicat, precum a făcut și până în prezent. Iar în semn de apreciere pentru activitate îndelungată și rodnică în cadrul instituției, înalt profesionalism, apărarea eficientă a drepturilor membrilor de sindicat, cei 10 lideri sindicali de la CNAMUP au primit „Insigna de Onoare a CNSM”, cea mai înaltă distincție

sindicală. De asemenea, și conducerea Federației Sindicale „Sănătatea” a înmănat diplome liderilor și activiștilor sindicali de la CNAMUP.

Una dintre persoanele care înțelege bine care este, de fapt, rolul unui sindicat în instituție și că nicidecum această organizație nu poate fi creată de oameni din administrație, a povestit, sub protecția anonimului, cum a fost chemată în biroul șefului și a fost pusă în fața opțiunii de a se alătura noului sindicat format de conducere sau de a se confrunța cu consecințe severe asupra carierei sale.

>>> p.3

ABONAREA 2024

CONTINUĂ

DRAGI CITITORI!

Sperăm foarte mult să rămânem împreună și în 2024, fiindcă doar astfel putem face o publicație de calitate.

Abonament: 1 lună - 40,00 lei; 3 luni - 120,00 lei.

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Reuniune

Politica bugetar-fiscală și vamală, discutată în ședința Comisiei tripartite

Comisia națională pentru consultări și negocieri colective (CNCNC) s-a reunit, recent, într-o nouă ședință. Pe ordinea de zi au figurat câteva chestiuni, între care prevederile politicii bugetar-fiscale și vamale pentru anul 2025 și estimările Cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2025-2027, dar și aplicarea prevederilor convențiilor și contractelor de muncă.

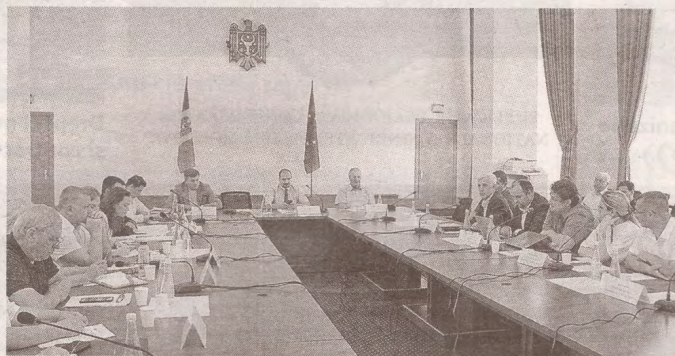
Proiectul politicii bugetar-fiscale a fost prezentat de către ministrul Finanțelor, Petru Rotaru.

În cadrul ședinței, Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM, a prezentat un șir de propuneri la proiectul de lege sus-menționat. Acestea au fost succedate de o intervenție a președintelui CNSM, Igor Zubcu, care a cerut autorităților discuții transparente la stabilirea salariului minim pentru anul 2025.

Stabilirea graduală a salariului minim

„Să avem niște discuții în așa fel, încât să ajungem la stabilirea etapizată sau graduală a salariului minim, pentru a realiza până în 2027 prevederile Directivelor Uniunii Europene privind salariile minime adecvate. Acest lucru ar facilita și activitatea patronatelor în vederea planificării resurselor pentru anul viitor”, a menționat Igor Zubcu.

Cât privește propunerile sindicatelor, la modificarea art. 24 din Codul fiscal, sindicatele consideră inoportună modificarea alin. (151), pornind de la faptul că prevederea respectivă stabilește dreptul la deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabilii în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate acti-

vității sindicatelor, pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă.

Astfel, dreptul la deducere constituie un element de stimulare a negocierilor colective și încheierii contractului colectiv de muncă la nivel de unitate economică. Conform alin. (1) al art. 30 din Codul muncii, acesta este actul juridic care reglementează raporturile de muncă și alte raporturi sociale în unitate, încheiat în formă scrisă între salariați și angajator de către reprezentanții acestora. Mai mult decât atât, potrivit alin. (3) al art. 31 din Codul muncii, în contractul colectiv de muncă pot fi prevăzute, în funcție de situația economico-financiară a angajatorului, înlesniri și avantaje pentru salariați, precum și condiții de muncă mai favorabile în raport cu cele prevăzute de legislația în vigoare și de convențiile colective.

„Concomitent, pornind de la statutul-de țară candidat, Republica Moldova și-a asumat transpunerea în viață a Directivei UE 2022/2041 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană, până în septembrie 2025, conform Planului Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii

2024-2027. Directiva în cauză stabilește ca obiectiv atingerea unei rate de acoperire cu negocieri colective a 80% din salariați. Prin urmare, considerăm imperioasă majorarea plafonului deducerilor de la 0,15% la cel puțin 0,2% din fondul de retribuire a muncii”, a spus Polina Fisticanu.

Prevederile convențiilor și contractelor colective de muncă să fie respectate în mod obligator

Referitor la modificarea art. 33-35 din Codul fiscal, sindicatele salută propunerea Ministerului Finanțelor de majorare a scutiților personale la impozitarea. Totodată, consideră necesară examinarea posibilităților de a majora scutițiile menționate cel puțin la rata inflației realizate în perioada ianuarie 2022 - mai 2024, de 41,17%.

Suplimentar, CNSM solicită examinarea posibilității reintroducerii scutiții acordate soției (soțului), prevăzute anterior la art. 35, alin. (1) din Codul fiscal, pornind de la faptul că aceasta reprezintă o măsură de susținere a familiilor cu copii pe perioada când unul

dintre părinți se află în concediul de îngrijire a copilului și este în imposibilitatea de a activa și a utiliza scutirea personală.

Cotizațiile de membru de sindicat, în categoria deducerilor

Totodată, sindicatele insistă pe includerea în categoria deducerilor cheltuielilor persoanelor fizice, prevăzute la art. 352 din Codul fiscal, a cotizațiilor de membru de sindicat, în cuantum de până la 1% din salariu și alte plăți aferente acestuia, achitate de contribuabilii în decursul perioadei fiscale, fapt ce ar asigura egalarea în drepturi a partenerilor sociali - angajatori și salariați în realizarea dreptului la afiliere.

„Or, conform art. 24, alin. (15) din Codul fiscal, este permisă deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru, destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător”, se precizează în propunerile CNSM.

La rândul său, ministrul Finanțelor a promis discuții deschise, constructive, astfel încât să se ajungă la un consens, la progres și, dacă nu toate propunerile înaintate, măcar o bună parte din ele, în funcție de posibilități, să se regăsească în proiectul de lege pentru anul viitor.

CNSM a avut obiecții și la subiectul cu privire la asigurarea respectării convențiilor colective și contractelor colective de muncă și a cerut ca prevederile acestora să fie respectate și să nu fie utilizate în detrimentul angajaților pentru care au fost negociate. Mai mult, CNSM și-a reiterat în acest sens și disponibilitatea suportului acordat autorităților în vederea asigurării protecției drepturilor angajaților.

Galina MUNTEANU

Din teritoriu

La Nisporeni, a apărut o nouă organizație sindicală în sfera deservirii sociale

Într-un efort de a îmbunătăți condițiile de muncă și de a proteja drepturile angajaților, în orașul Nisporeni a fost constituită recent o nouă organizație sindicală primară, care s-a afiliat Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera Deservirii Sociale și Producției de Mărfuri „Sindindcomservice”.

Organizația sindicală primară a angajaților Societății pe Acțiuni „Apă Canal Nisporeni” își propune să reprezinte interesele lucrătorilor din unitate și fortificarea sindicatului, ca structură de susținere pentru angajați.

În cadrul ședinței de lucru cu activul sindical, Ecaterina Manastirșchi, președinta Federației „Sindindcomservice”, a prezentat obiectivele principale ale sindicatului. Acestea includ negocierea contractelor

colective de muncă, îmbunătățirea condițiilor de lucru și promovarea unor politici de echilibru între viața profesională și cea personală, dezvoltarea dialogului social cu angajatorii și, la necesitate, cu reprezentanții administrației publice locale. De asemenea, prevăd sporirea activității organizațiilor de femei și de tineret ale federației, protecția membrilor de sindicat, promovarea unor metode noi de lucru cu aceștia și intensificarea activităților de instruire.

Totodată, președinta a prezentat planul de lucru general al federației pentru anul curent, în vederea implicării cât mai rapide în activitățile curente ale noii organizații sindicale.

„Este esențial să avem o voce unită și puternică pentru a asigura condiții de muncă decente și respect pentru toți angajații din

întreprindere. Prin solidaritate și acțiuni comune, putem obține schimbările necesare pentru a îmbunătăți viețile lucrătorilor și a acorda o atenție sporită probleme-

lor din sector”, a declarat Ion Arsene, președintele organizației sindicale primare recent create.

Cor. VP

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Încălcări flagrante

Peste 3800 de angajați din sănătate schimbă sindicatul sub presiunea administrației

(Continuare din p. 1)

„Am fost amenințat cu transferul la un alt departament sau cu rapoarte negative în dosarul meu profesional”, a mărturisit medicul, exprimându-și frustrarea față de presiunile pe care le-a simțit.

O asistentă medicală a vorbit despre cum i s-au redus orele de lucru și i s-a atribuit un program de lucru neconvențional, după ce a refuzat să semneze cererea de aderare la noul sindicat. „Am simțit că îmi este sabotată cariera, pentru că am ales să rămân loială valorilor și principiilor sindicatului din care am făcut parte ani de zile”, a adăugat ea, subliniind impactul negativ al deciziilor administrative asupra sănătății și bunăstării sale personale.

Și infirmierele și personalul de suport au descris un climat de intimidare și izolare pentru cei care au refuzat să se conformeze schimbărilor impuse. „Suntem priviți cu suspiciune. Ne este din ce în ce mai greu să ne desfășurăm activitatea într-un mediu unde nu mai sunt respectate principiile solidarității și de protecție a drepturilor lucrătorilor”, au declarat aceștia la unison, subliniind impactul negativ asupra moralului și profesionalismului în instituție.

Climat de incertitudine și neliniște

Schimbările recente în sindicat au provocat un climat de incertitudine și neliniște printre angajați, ridicând întrebări cu privire la onestitatea și transparența proceselor administrative în sectorul medical din Republica Moldova.

„În aprilie, când au început discuțiile acestea, s-a instaurat un climat de frică printre angajați. Oamenii nu mai vorbeau la telefon deschis, ci în șoaptă. Colegii îmi spuneau că înțeleg situația, dar au familii și nu își pot permite să-și piardă locul de muncă. M-am trezit chemat de șeful regional, care mi-a sugerat să părăsesc sindicatul „Sănătatea”, pe lângă promisiuni de resurse financiare mai mari pentru noi, angajații, cu condiția să fim de partea administrației. Lucrăm în baza unui contract colectiv de muncă semnat între Federația „Sănătatea” și administrație. Acum mă întreb cum vom

putea continua să activăm în aceste condiții. Cine ne va apăra pe noi, salariații, dacă sindicatele sunt acum parte din conducerea care ne presează?” A fost întrebarea altui angajat al CNAMUP.

”Respectarea drepturilor salariaților, una dintre condițiile esențiale impuse de Uniunea Europeană

Anatol Fortuna, președintele organizației sindicale primare de la CNAMUP, a confirmat că colectarea de cereri s-a făcut în regim de urgență și într-o atmosferă tensionată. „Problema este clară: aderă sau pleci. Cei care refuzau erau amenințați cu reduceri de indicatori sau cu alte sancțiuni”, a menționat acesta, făcând referire la un coleg de al său, cu două facultăți, care se află acum într-o situație în care nu i s-a găsit altă funcție decât cea de magazioner, după reorganizare. Problema e că acesta a refuzat să scrie cerere de plecare din Federația „Sănătatea”. „Mulțumim Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova că a intervenit în apărarea drepturilor noastre, pentru care trebuie să luptăm”, a adăugat Fortuna.

Mărturisirile celor 10 angajați ai CNAMUP, făcute inclusiv în prezența presei la CNSM, au fost de-a dreptul șocante

pentru toți cei prezenți, cu atât mai mult în contextul în care Republica Moldova face pași importanți în procesul de integrare în familia europeană. Respectarea drepturilor salariaților este una dintre condițiile esențiale impuse de Uniunea Europeană, iar situația semnalată subliniază importanța unei reforme sincere și a unui angajament ferm față de standardele europene în domeniul drepturilor muncii.

„Aceste mărturii evidențiază nevoia urgentă de a proteja integritatea și autonomia sindicatelor în fața presiunilor de orice natură ar fi, astfel încât să fie asigurat un mediu de lucru sigur și echitabil pentru toți angajații. În lumina acestor evenimente, are o importanță crucială ca autoritățile să acționeze ferm pentru respectarea legislației naționale și a standardelor internaționale, asigurând astfel că Moldova avansează pe calea integrării europene cu onestitate și respect pentru drepturile fundamentale ale lucrătorilor”, a menționat Igor Zubcu, președintele CNSM.

Iar referindu-se la salariații care au avut curajul să se opună sistemului și să rămână pe pozițiile lor, a spus: „Pe 29 iunie, am avut privilegiul să întâlnesc membri curajoși ai unui sindicat autentic, care au rămas fermi în fața presiunilor administrației de a părăsi organizația sindicală primară a lucrătorilor de la CNAMUP. Reziliența și angajamentul lor neclintit în cauza noastră sunt cu adevărat inspiratoare”, a declarat președintele CNSM. Liderul sindical a

menționat că aceste persoane au demonstrat ce înseamnă solidaritatea și puterea unității, iar acțiunile acestora reamintesc tuturor de importanța solidarității și de forța pe care o au membrii de sindicat când stau uniți ca stânca!”

Igor Zubcu a vorbit despre problema de la CNAMUP în cadrul Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective. „Am discutat cu administratorul CNAMUP și cu conducerea Ministerului Sănătății referitor la această problemă. Parcă s-au arătat deschiși pentru a stopa ingerința în activitatea organizației sindicale, dar, totodată, activitatea a fost continuată până au ieșit toți angajații din sindicat, cu excepția a 10 persoane”, a menționat Igor Zubcu.

Președintele CNSM a propus Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective ca ingerința în activitatea sindicatelor să fie declarată un fenomen inadmisibil, iar la următoarea ședință să fie invitată conducerea Centrului Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească. Deocamdată, CNAMUP nu a venit cu reacții. În plus, Igor Zubcu, care este și președinte al PERC, va informa organismele internaționale europene despre felul în care 3800 de salariați au fost presați să scrie cerere de ieșire din Federația Sindicală „Sănătatea” și determinați, prin șantaj, să adere la un sindicat creat în cadrul instituției de către reprezentanți ai administrației.

Mesaj de felicitare

Cooperativele construiesc un viitor mai bun pentru toți

Anul acesta, pe 6 iulie, cooperatorii din întreaga lume vor sărbători Ziua Internațională a Cooperativelor cu tema „Cooperativele construiesc un viitor mai bun pentru toți”. Cu acest frumos prilej, în numele biroului executiv al Uniunii Centrale „Moldcoop” și al Federației Sindicatelor „Moldsindcoopcomerț”, adresăm tuturor lucrătorilor din cadrul cooperativei de consum, veteranilor sincere felicitări pentru toate cele bune adunate în cei 156 de ani de la înființarea primei cooperative în Moldova și vă dorim ani mulți, cu urme frumoase în istoria cooperăției de consum, sănătate, prosperitate, energie inepuizabilă, noi idei care să schimbe lucrurile în bine și succes în realizarea lor.

Apreciem înalt eforturile depuse și vă mulțumim pentru munca cu abnegație de care ați dat dovadă de-a lungul anilor și v-ați consacrat activității, păstrând imaginea frumoasă a profesiei pe care le-ați practicat.

Să fim mai uniți ca niciodată și să continuăm să construim un viitor mai bun pe care ne-l dorim, îl merităm și pe care trebuie să-l lăsăm moștenire generațiilor viitoare.

La mulți dni rodnici, luminoși și buni!

Cu respect, Valeria TRICOLICI, președinta Federației „Moldsindcoopcomerț”

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Schimb de opinii

Reprezentanții CNSM în teritoriu: ora bilanțului pentru semestrul I din 2024

În primul semestrul al anului curent, reprezentanții Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) în teritoriu au organizat 31 de activități, mese rotunde, seminare de instruire, campanii de informare, la care au participat peste 1100 de lideri și activiști sindicali, reprezentanți ai administrației publice locale, ai patronatelor, inclusiv tineri specialiști din diverse raioane ale Republicii Moldova.

Aceste date au fost comunicate recent, în cadrul unei ședințe de lucru, organizată

de CNSM în format online, la care au participat conducerea Confederației, specialiști din cadrul aparatului CNSM, reprezentanții CNSM din raioane.

În mesajul său, Igor Zubcu, președintele CNSM, a apreciat activitatea reprezentanților Confederației în teritoriu, plus valoarea pe care o aduc la consolidarea mișcării sindicale, subliniind rolul important pe care aceștia îl au în ceea ce privește promovarea valorilor sindicale la nivel local, dezvoltarea dialogului social la nivel teritorial, colaborarea cu partenerii sociali, negocierea și încheierea convențiilor colective.

În dialog cu reprezentanții CNSM în ter-

ritoriu, liderul sindical a îndemnat sindicaliștii să fie în continuare activi, să contribuie la consolidarea imaginii mișcării sindicale la nivel local și național, și a abordat diverse probleme cu care se confruntă reprezentanții CNSM în teritoriu.

În cadrul activității, reprezentanții CNSM în teritoriu au fost informați de către specialiști despre propunerile CNSM de modificare a legislației în scopul fortificării drepturilor sindicale și de muncă, propunerile sindicatelor de îmbunătățire a legislației în domeniul salarizării, inclusiv diverse chestiuni organizatorice cu privire la activitățile organizate în primul semestru al anului curent, precum și cele

planificate pentru semestrul II al anului 2024.

Precizăm că reprezentantul CNSM în teritoriu reprezintă interesele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova în unitățile administrativ-teritoriale de nivelul II, conlucrează cu președinții structurilor sindicale teritoriale ale organizațiilor membre ale CNSM, precum și cu liderii organizațiilor sindicale primare din teritoriu în vederea promovării principiilor fundamentale ale sindicatelor, inclusiv a parteneriatului social, prin prisma normelor dreptului internațional, a legislației naționale și a Statutului CNSM.

sindicat.md

Instruire

Sindicaliștii din Fălești, familiarizați cu modificările legislației, de la A la Z

Circa 40 de lideri sindicali și angajatori au participat la un seminar care a avut loc în orașul Fălești marți, 2 iulie, în cadrul căruia s-au abordat noile modificări ale legislației. Eugeniu Covrig, șeful Departamentului juridic al CNSM, formator, a precizat, pentru ziarul „Vocea poporului”, că participanții la seminar au fost instruiți despre noile modificări ale Codului muncii, ale Legii funcționarului public, ultimele modificări despre utilizarea concediilor acumulate și nefolosite, aspecte privind Regulamentul intern al unității, concediul neplătit pentru îngrijirea unei persoane care domiciliază în aceeași locuință cu salariatul.

Potrivit lui Eugeniu Covrig, unele modificări, cum ar fi privind concediul neplătit pentru îngrijirea unei persoane care trăiește în aceeași locuință cu angajatul, au fost operate inclusiv pentru a transpune în viață unele directive ale Uniunii Europene.

„Liderii sindicali trebuie să fie cei mai informați despre aspecte privind modificări ale legislației. Mai ales acum, când suntem în perioada concediilor, și liderii sindicali sunt primii care sunt contactați de către membrii de sindicat cu anumite probleme, întrebări privind perioada concediilor, concediile nefolosite, rechemarea salariaților din concediu”, a menționat Eugeniu Covrig.

Un alt formator al seminarului a fost Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM. Ea le-a vorbit participanților

la instruire despre aspecte privind plata indemnizației unice la nașterea copilului, modalitățile de calculare a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului, a concediului medical, a indemnizației pentru maternitate.

Silvia Voloșciuc, reprezentanta CNSM în raionul Fălești, a precizat că seminarul a reunit în aceeași sală lideri sindicali și membri de sindicat din educație și știință, cultură, poliție, administrația publică locală, dar și angajatori din aceste ramuri. Potrivit Silviei Voloșciuc, participanții la instruire au adresat mai multe întrebări în ceea ce privește aplicarea legislației, statutul funcționarului public. Unii membri de sindicat au dorit să afle detalii despre Legea nr. 74 din 31 martie 2023 pentru modificarea unor acte normative, care conține prevederi în ceea ce privește hărțuirea sexuală.

Următorul seminar pentru liderii și membrii de sindicat de la Fălești va avea loc în august anul curent: „Avem nevoie de încă o instruire privind negocierile și consultările colective de nivel teritorial”, a specificat Silvia Voloșciuc.

Ea a menționat că la acest seminar privind modificări ale legislației a fost prezent și Vadim Roșca, președintele raionului Fălești.

De la începutul anului curent, seminare similare, la care au fost abordate aceleași tematici, au fost desfășurate de CNSM în raioanele Rezina, Ungheni, dar și în alte orașe.

Daniela MORARI

Seminar

Liderii sindicali din Rezina, instruiți în protecția social-economică și juridică

Peste 60 de lideri sindicali din raionul Rezina, reprezentanți ai tuturor centrelor sindicale național-ramurale din raion, au participat la seminarul de instruire cu genericul „Protecția social-economică și juridică a membrilor de sindicat”, organizat de reprezentanța CNSM în Rezina, Vera Platon, cu suportul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova.

La activitate au participat, în calitate de formatori, Eugeniu Covrig, șef al Departamentului juridic, și Ana Moldovanu, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM.

În cadrul seminarului, Eugeniu Covrig i-a informat pe participanți despre ultimele modificări și completări la Codul muncii și despre aspectele noi din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, aducând exemple concrete la fiecare articol modificat sau completat.

Dat fiind că a început perioada concediilor anuale, discuții lungi s-au purtat pe marginea revizuirii mecanismului de utilizare a concediului de odihnă anual, inclusiv a concediilor nefolosite, precum și acordarea concediului neplătit pentru îngrijirea unei persoane care locuiește în aceeași locuință cu salariatul.

La rândul său, Ana Moldovanu i-a familiarizat pe cei prezenți cu acțiunile întreprinse de CNSM în vederea protecției sociale a salariaților. Ea s-a axat pe măsurile întreprinse în vederea îmbunătățirii legislației în domeniul remunerării muncii, atât în sectorul bugetar, cât și în cel real al economiei, a politicii bugetar-fiscale și asigurărilor sociale. Totodată, a prezentat studii de caz cu privire la calcularea și impozitarea salariului.

Participanții au apreciat evenimentul respectiv și importanța subiectelor abordate, remarcând că este necesar de continuat organizarea unor astfel de instruirii, care se bucură de interes din partea sindicaliștilor din teritoriu.

Cor. VP

Dialog

Dreptul muncii, asigurat de convențiile și contractele colective de muncă

Deși este practic parte din lege și, teoretic, ar trebui să fie respectate, deseori, unii angajatori trec peste unele norme negociate anterior cu angajații în Convenția colectivă și în Contractul colectiv de muncă. Despre toate aceste probleme s-a discutat în una din zilele trecute în cadrul unei ședințe comune a conducerii CNSM, a reprezentanților centrelor sindicale național-ramurale împreună cu conducerea Inspectoratului Control Financiar de Stat (ICFS), în persoana șefei acestuia, Svetlana Țurcanu.

Discuțiile au venit și în urma examinării, în cadrul ședinței Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective din 28 iunie, a subiectului cu privire la aplicarea prevederilor convențiilor colective și ale contractelor colective de muncă.

Președintele CNSM, Igor Zubcu, a reiterat importanța respectării normelor incluse în aceste două documente, așa cum prevăd și normele internaționale în domeniul muncii. Mai mult, Igor Zubcu și-a arătat disponibilitatea semnării unui acord de colaborare între CNSM și ICFS, menționând că orice problemă poate fi soluționată doar prin dialog și colaborare reciprocă.

„Eu sunt foarte deschisă spre concluzare.

Fiecare problemă trebuie discutată, pentru ca pe viitor să nu mai apară și să fie evitat orice conflict. Sindicatul este organul care trebuie să susțină angajații, inclusiv angajatorul, în facilitarea rezolvării problemelor și în motivarea angajaților de a-și onora cu demnitate munca de zi cu zi”, a spus șefa ICFS, Svetlana Țurcanu.

În cadrul ședinței au fost adresate mai multe întrebări care se referă la respectarea prevederilor convențiilor colective și ale contractelor colective de muncă în administrația publică locală, sănătate, educație, sfera servirii sociale și producerii de mărfuri etc.

„Problema este una foarte veche. Sco-pul nostru nu este de a tulbura apele, dar

de a ajunge la un consens prin dialog constructiv. Cu regret, avem și partea de după culise. Uite asta e cel mai grav, pentru că una se declară, dar pe la spate se produce altceva. Și asta se întâmplă în multe structuri de stat, unde există organizații sindicale afiliate Federației „SINDASP”. În fond, întâlnim bunăvoință și consens, dar lucrurile deraiază de multe ori. Și se produc inclusiv din lipsa de cunoaștere a pre-

vederilor acestor documente”, a menționat Vlad Canțir, președintele Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice.

Conform datelor CNSM, în luna aprilie anul curent erau în vigoare 4275 de contracte colective de muncă, 21 de convenții colective la nivel național, 18 la nivel de ra-mură și 11 la nivel teritorial.

Galina MUNTEANU

Siguranță

Prevenirea accidentelor de muncă în construcții, un imperativ al timpului

În Uniunea Europeană, sectorul cu cel mai ridicat risc de accidentare este cel al construcțiilor, unde se înregistrează anual peste 1.300 de decese. În raport cu lucrătorii din alte sectoare, la scară mondială, pentru lucrătorii din construcții riscul de deces este de trei ori mai ridicat, în timp ce riscul de accidentare este de două ori mai mare.

Costurile acestor accidente sunt imense, atât pentru lucrători, cât și pentru angajatori și pentru societate. Aceste costuri pot să reprezinte o cotă apreciabilă din prețul contractelor.

Peste 99% din firmele de construcții din Europa sunt întreprinderi mici și mijlocii. Prin urmare, acestea sunt cele mai afectate de accidente din construcții. Recomandările din acest articol se adresează oricărei întreprinderi din sectorul construcțiilor, indiferent de mărimea acesteia.

Răspunderea pentru asigurarea securității în muncă revine clienților, conducătorilor de lucrări, angajatorilor, sub-contractanților și lucrătorilor independenți.

Cerințele relevante din Directivele europene includ:

- Luarea în considerare a tuturor aspectelor privind securitatea și sănătatea în muncă (în acest sens, cu un suport vine Inspectoratul Muncii al CNSM, organul sindical cu dreptul să efectueze controlul asupra respectării de către angajatori și reprezentanții lor a legislației muncii și a altor acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii la toate unitățile, indiferent de subordonarea departamentală sau apartenența ramurală), începând cu faza de planificare și continuând pe parcursul derulării tuturor activităților de construcții. Toate părțile implicate în plani-

ficarea și executarea lucrărilor trebuie să-și coordoneze activitățile.

- Asigurarea unui echipament tehnic sigur (ce include aspectele legate de compatibilitate, selecție, caracteristici de securitate, utilizare fără riscuri, de prevenire, instruire și informare, verificare și întreținere).

- Prevederea semnalezării de securitate și sănătate în muncă, acolo unde riscurile nu pot fi evitate sau reduse în mod adecvat prin măsuri de prevenire.

- Prevederea unui echipament individual de protecție (căști de protecție, centuri de siguranță, protecție oculară și respiratorie, încălțăminte de protecție etc), corespunzător riscurilor aferente, în cazul în care nu este posibilă evitarea acestora prin alte mijloace.

- Implementarea unui Cadru general de management al securității și sănătății în muncă, ce include evaluarea și prevenirea riscurilor: acordarea de prioritate măsurilor colective de eliminare a riscurilor, consultarea angajaților, asigurarea informării și instruirii.

Evaluarea riscurilor

În activitățile din sectorul construcțiilor există numeroase pericole. Există totuși, și multe bune practici care pot fi aplicate cu ușurință pentru prevenirea accidentelor. Primul pas, în acest sens, îl reprezintă o evaluare adecvată și suficientă a riscurilor.

Pentru a asigura o diminuare reală a expunerii lucrătorilor la pericole, precum și a altor persoane (incluzând vizitatori ai șantierului, trecători care nu au legătură cu șantierul), evaluarea riscurilor trebuie să ia în considerare toate pericolele care pot plana. Trebuie să se verifice ca diminuarea unui risc să nu conducă la creșterea altuia.

Trebuie identificate toate pericolele, atât cele care decurg din activitățile de construcții, cât și cele datorate altor factori, cum ar fi amenajarea șantierului. Urmează evaluarea importanței acestor riscuri, ținând seama de măsurile de precauție luate: s-au adoptat suficiente măsuri de prevenire sau trebuie făcut mai mult în acest sens? Con-

cluziile evaluării riscurilor vor permite selecția celor mai potrivite măsuri de bună practică ce vor fi utilizate.

Prevenirea în practică

Principalele riscuri sunt asociate lucrului la înălțime, lucrărilor de excavații și manipularilor de greutate. Trebuie acordată prioritate acelor măsuri, care elimină sau diminuează riscul la sursă și care asigură protecția colectivă. Acolo unde riscurile nu pot fi diminuate în măsură suficientă, prin alte mijloace, trebuie recurs la protecția individuală, cum este echipamentul individual de protecție.

În plus față de evaluarea generală a riscurilor, mai sunt necesare monitorizarea continuă și inspecțiile cu caracter periodic.

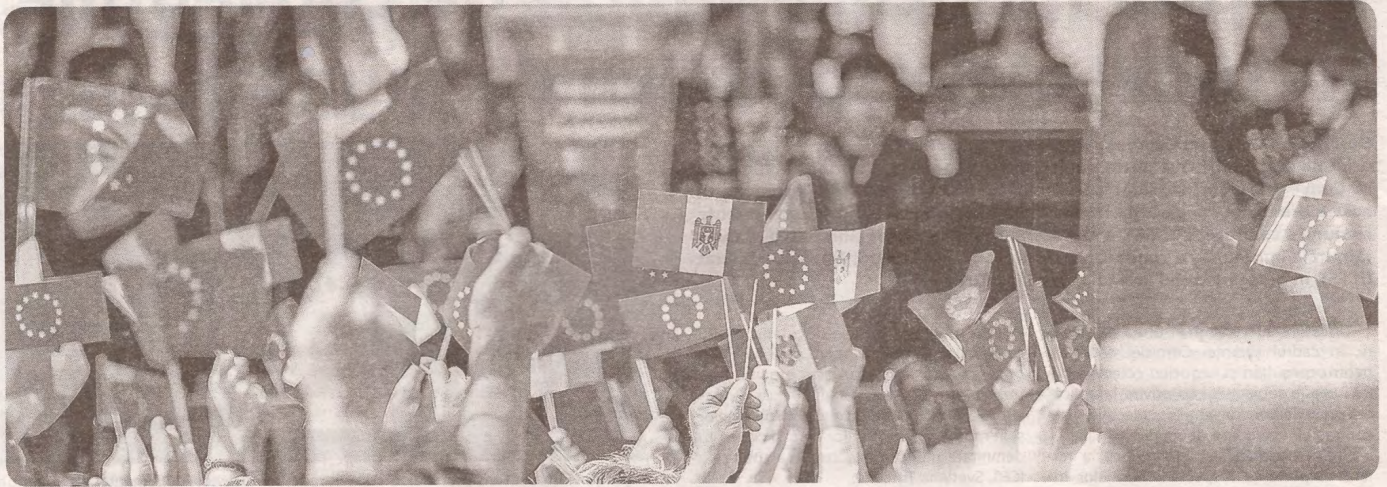
Lucrul la înălțime

Căderea de la înălțime este cea mai frecventă cauză a accidentelor și deceselor din sectorul construcțiilor. La originea unei căderi stau adesea lucrul pe o scelă sau platformă fără balustradă, neasigurarea corectă a centurii de siguranță, lucrul pe acoperișuri fragile și pe scări mobile prost întreținute, poziționate sau ancorate. Procesul de construcție în ansamblu trebuie planificat astfel încât să se reducă riscul de cădere de la înălțime. Protecția împotriva căderilor trebuie prevăzută încă din faza de proiectare. Riscul poate fi redus prin adăugarea unor balustrade speciale sau, în ultimă instanță, dacă riscul persistă, prin prevederea de centuri de siguranță.

Vasile SILOCI,
inspector de muncă al CNSM

(Va urma)

VOX POPULI, VOX DEI

Uniți PENTRU Moldova europeană

(Mai multe informații despre referendum și importanța aderării la UE: [pentru.md](#))

Referendumul pentru aderarea la UE este acțiunea care ne unește pe toți. Participă la referendum dacă ești PENTRU Moldova Europeană și vrei ca aderarea la Uniunea Europeană să fie înscrisă în Constituție.

5 motive de ce facem referendum ACUM?

- 1 **Avem o oportunitate istorică pe care o așteptăm de 30 de ani - țările UE vor mai mult ca niciodată ca Moldova să adere la UE** (cu câțiva ani în urmă liderii UE spuneau că UE nu trebuie să se mai extindă), iar cetățenii noștri tot își doresc să fie parte a UE.
- 2 **Este momentul în care să transformăm această susținere într-un pas real. Nu se știe când această deschidere din afară va mai veni vreodată** - trebuie să fim isteți, înțelepți și să ne folosim de acest moment istoric.
- 3 **Moldovenii vor ca țara lor să fie în UE și acest lucru trebuie reconfirmat și scris în Constituție**, pentru ca această direcție să fie obligatorie pentru oricine va fi la guvernare.
- 4 **Sunt voci care se opun aderării pe motiv că poporul nu vrea în UE - trebuie să le arătăm că anume aceasta este voința democratică a moldovenilor.**
- 5 **Referendumul nu este doar despre viitor. Referendum este despre prezent.** Nu avem timp să așteptăm un viitor mai bun, trebuie și suntem obligați să construim un prezent sigur și în bunăstare.

5 avantaje ale aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană

- ▶ **Pacea va fi garantată.** UE a asigurat cea mai lungă pace de pe continent - nici o țară membră UE nu a fost atacată militar și nu a avut război pe teritoriul său.
- ⬆ **Venituri mai mari și locuri de muncă mai bine plătite.** UE deja este cel mai important partener comercial al țării noastre, 65% din exporturi merg spre UE (în timp ce doar 3.5% merg spre Rusia).
- ⚖ **Legi și justiție după standardele UE.** În UE legea e lege, drepturile sunt respectate. UE ne va îndruma să ducem la bun sfârșit curățarea sistemului judecătoresc și cel al procurorilor, pentru ca aceștia să facă dreptate și să pună hoții la pușcărie.
- ⚙ **În procesul de aderare și odată ajunși în UE, vom primi ajutor financiar mai mare** pentru autostrăzi, școli și sisteme de alimentare cu apă.
- ▶ **Bună înțelegere și păstrarea tradițiilor.** UE ne va ajuta să păstrăm lucrurile bune pe care le au moldovenii, tradițiile noastre și chiar să le promovăm în toată lumea, pentru că în țările europene este promovată și respectată diversitatea.

5 exemple de dezvoltare a altor țări care au intrat în UE

- **În România, salariul mediu brut a crescut de circa 14 ori.** Din 2000, când au început negocierile cu UE până în momentul aderării la UE în 2007: de la 123 de euro la 414 euro pe lună. Astăzi, la 24 de ani din momentul deschiderii negocierilor, salariul mediu brut în România este de 1670 de euro.
- **În Lituania, salariul mediu pe economie a crescut de peste 6 ori,** de la 335 de euro în 2004 la 2110 euro în 2023.
- **Pensia medie de vârstă a crescut în România de peste 5 ori, iar în Lituania a crescut de aproape 6 ori.**
- **Ungaria a reușit să construiască 1373 de kilometri de autostradă din 2000 până acum,** majorând de 4 ori lungimea autostrăzilor.
- **Lituanienii din diasporă revin acasă.** Numărul lituanienilor care se întorc acasă este mai mare decât al celor care pleacă.

6 minciuni despre aderarea Republicii Moldova la UE

Minciuna 1: „Dacă vom intra în UE, Rusia ne va ataca”

Adevăr: Nici o țară membră UE nu a avut vreodată război pe teritoriul ei și nu a fost atacată de altă țară.

Minciuna 2: „Dacă vom intra în UE, vom fi obligați să legalizăm căsătoriile LGBT+”.

Adevăr: Nu există o astfel de obligativitate în nici un document al UE. România și Bulgaria, două țări membre ale UE, nu au făcut acest lucru și își păstrează propriile decizii la nivel național.

Minciuna 3: „Dacă vom intra în UE, prețurile vor crește și mai mult, dar salariile vor rămâne aceleași”.

Adevăr: Salariile în UE sunt mult mai mari decât în Moldova și permit oamenilor să aibă un trai bun, să-și poată cumpăra mâncare sănătoasă, să meargă în călătorii și să facă economii.

Minciuna 4: „Dacă intrăm în UE, vom provoca un conflict local cu regiunea transnistreană și UE nu va permite aderarea noastră din această cauză”.

Adevăr: „Oficialii europeni au zis de mai multe ori public că **conflictul transnistrean nu va fi un obstacol în calea aderării.** Peste 75% din exporturile din regiunea transnistreană merg deja spre UE, iar cei 300 de mii de moldoveni din stânga Nistrului pot circula fără vize în UE.

Minciuna 5: „Dacă vom intra în UE, standardele europene vor dăuna agriculturii noastre”.

Adevăr: UE susține masiv agricultura - **31% din bugetul UE se duce pentru susținerea agriculturii.** Agricultorii din țara noastră vor beneficia și ei de aceste fonduri. Chiar și azi, multe din produsele moldovenești au mare succes în UE.

Minciuna 6: „Dacă vom intra în UE, ne vor lua pământurile și vor dispărea satele”.

Adevăr: În nici un document oficial al UE nu există obligativitate ca țările membre să permită vânzarea pământurilor străinilor. În România, țară membră UE, există 2685 de sate/comune. Politica de administrare a pământurilor este o chestiune internă a statului.

Bancuri pentru sindicaliști deștepți

La notar

- Cât costă un divorț?
- 1000 de euro toate cheltuielile!
- Dar când m-am căsătorit am plătit la primărie doar 100 de lei.
- Din păcate, libertatea este scumpă!!!

Veste bună, că cea rea nu mai contează

- Soția vine acasă și-i zice soțului:
- Am o veste bună și una rea, pe care s-o zic?
- Zi-o pe aia bună, zice soțul.
- Merg airbagurile!!

Cursă charter

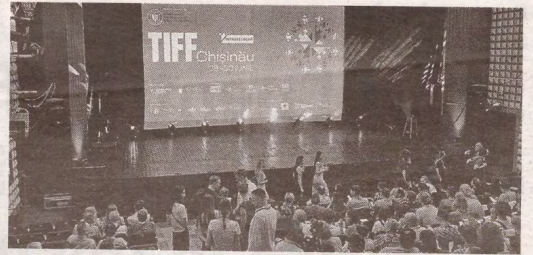
Anunț prin stația avionului plin de pasageri ce abia decolase:
- Buna ziua! Vă vorbește pilotul. Azi lucrez de acasă...

Obiceiuri străvechi

Pe timpul pandemii, incașii aduceau jertfă zeilor pe conducătorii lor.
Frumoase obiceiuri!

Copii lăsați de capul lor

- Am și eu întrebare. Țântarii nu au și ei părinți?
Care să-i certe că stau afară toată noaptea...

Cea de-a șaptea artă

Filmul românesc, după toate gusturile și exigențele

Cele mai noi și cele mai apreciate filme românești ale anului în curs - inclusiv premiere absolute, precum „Libertate”, „Moromeții 3”, „Rusalka” sau „Unde merg elefanții” - au putut fi urmărite în perioada 28-30 iunie în cadrul TIFF Chișinău 2024 - Transilvania International Film Festival.

„Libertate” este o dramă istorică, inspirată din evenimentele Revoluției din 1989 de la Sibiu, un moment de răscruce în istoria României. Filmul a fost apreciat pentru realismul său și pentru modul în care a capturat haosul și tensiunile acelei perioade.

La Gala Premiilor Gopo din 2024, „Libertate” a câștigat 10 premii, inclusiv pentru „Cel mai bun film”, „Cea mai bună regie”, „Cel mai bun scenariu”, „Cel mai bun actor în rol principal (Alex Calangiu)”, „Cel mai bun actor în rol secundar (Iulian Postelnicu)”. De asemenea, filmul a fost recunoscut pentru montaj, sunet, costume și decoruri. Proiecția a avut loc în prezența echipei filmului și a regizorului Tudor Giurgiu.

Printre filmele prezentate la TIFF Chișinău se numără și „Tati part time”, cu Eva Măruță și Alex Bogdan, și „Moromeții 3”, ultima parte a trilogiei bazată pe romanele lui Marin Preda, cu Horațiu Mălăele și Oana Pellea.

Prezent la ceremonia de inaugurare a festivalului, Andrei Chistol, secretar de stat la Ministerul Culturii, a menționat însemnătatea extinderii evenimentelor cinematografice de top din România în Republica Moldova. Potrivit oficialului, TIFF Chișinău reprezintă o platformă excelentă pentru dezvoltarea coproducțiilor cinematografice moldo-române - un element extrem de important în contextul în care, de câțiva ani buni, suntem martorii unei adevărate renașteri a cinematografiei naționale.

„Acest lucru se reflectă și în numărul tot mai mare de coproducții cinematografice, inclusiv cu România, și sunt convins că vom putea contribui, și în acest mod, la afirmarea și la valorificarea potențialului creativ imens în domeniul filmului, care există printre tinerii din țara noastră”, a spus Andrei Chistol.

TIFF Chișinău este un proiect finanțat de Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova, organizat de Asociația Festivalul de Film Transilvania și echipa YOUBESC, cu sprijinul Centrului Național al Cinematografiei din Republica Moldova, proiectului Tehnologiile Viitorului, finanțat de USAID Moldova, Guvernul Suediei și cel al Marii Britanii.

Cor. VP

Dezlegarea întregamei din numărul trecut: M-G-F-FACALET-ROLURI-ATLETI-IT-ITA-P-B-UNICE-H-CARUTAS-ARCA-PENE-COPIL-LUPI-MODA-AM-SECA-RATATI-FAR-TUSI-LIN-O-ERA-E-AB-A-CI-ATASE-IA-CAP-RETINUT-PATINA-ACARI-RADACINI-AP.

VOCEA POPORULUI
Ziarul este înregistrat la Camera Înregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995
Indice de abonare: 67798

Fondator:
Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md
Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022266543
Contabil-șef:
Svetlana BĂLAN

Redactori:
Natalia HADĂRCA,
Galina MUNTEANU,
Daniela MORARI
Redactor-traducător:
Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA
Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:
Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.